

ระเบียบปฏิบัติ	โรงพยาบาลควนเนียง
เรื่อง : การจ่ายยาต้านไวรัสเอชไอวีผู้ป่วยรายใหม่	WI-PHA-0.2

<p>ผู้จัดทำ <i>วิไล</i> (นางสาววิไลรัตน์ มัจฉาวานิช) ตำแหน่ง เกษัตริย์ชำนาญการ</p> <p>ผู้ทบทวน <i>[Signature]</i> (นางชนิษฐา มุณีแนม) ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรม</p> <p>ผู้อนุมัติ <i>[Signature]</i> (นายแพทย์พิสิฐ ยงยุทธ์) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลควนเนียง วันที่</p>	<p>จำนวน 4 หน้า</p>
---	--

บันทึกการแก้ไข				
แก้ไขครั้งที่	วันที่	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียดการแก้ไข	ผู้อนุมัติ
1	1 พ.ค. 2566	นส.วิไลรัตน์ มัจฉาวานิช	ทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาเพิ่มเติม	นพ.พิสิฐ ยงยุทธ์

ฉบับ : กลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลควนเนียง
 สำเนา : ทุกหน่วยบริการในโรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสาร โดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

ระเบียบปฏิบัติ	โรงพยาบาลควนเนียง
เรื่อง : การจ่ายยาต้านไวรัสเอชไอวีผู้ป่วยรายใหม่	WI-PHA-03

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงแนวปฏิบัติการจ่ายต้านไวรัสเอชไอวีผู้ป่วยรายใหม่
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ การให้ยาต้านไวรัสเอชไอวีผู้ป่วยรายใหม่
3. เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผิดชนิด

ผู้ปฏิบัติงาน

เภสัชกรผู้รับผิดชอบงานคลินิกเอชไอวีของโรงพยาบาลควนเนียงและเภสัชกรทุกคน

ขอบเขต : ผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ทุกราย ที่รับบริการในโรงพยาบาลควนเนียง

ความหมายศัพท์และความรู้ที่ควรทราบ

ABC : Abacavir

AZT : Zidovudine อาการข้างเคียงเช่น ซีด เล็บดำ

3TC : Lamivudine อาการข้างเคียงเช่น คลื่นไส้

LPV/r : Lopinavir/Ritonavir อาการข้างเคียงเช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ไขมันในเลือดสูง เบาหวาน

EFV : Efavirenz อาการข้างเคียงเช่น วิงเวียนศีรษะ อาการสับสน ผื่นร้าย ผื่นแปลกๆ

TDF : Tenofovir อาการข้างเคียงเช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องอืด ท้องเสีย ไตทำงานผิดปกติ

NVP : Nevirapine อาการข้างเคียงเช่น ผื่นแพ้ยาตัวอักเสบ

ATV : Atazanavir sulfate อาการข้างเคียงเช่นภาวะตัวเหลือง คลื่นไส้ ท้องเสีย

RTV : Ritonavir อาการข้างเคียงเช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ไขมันในเลือดสูง

FTC : Emtricitabine

DTG : Dolutegravir

Teevir : ยาสูตรรวมเม็ด TDF+FTC+EFV

TLD : ยาสูตรรวมเม็ด TDF+3TC+DTG

NRTIs : Nucleoside reverse transcriptase inhibitors

NNRTIs : Non-Nucleoside reverse transcriptase inhibitors

ฉบับ : กลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ทุกหน่วยบริการในโรงพยาบาลควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ	โรงพยาบาลควนเนียง
เรื่อง : การจ่ายยาต้านไวรัสเอชไอวีผู้ป่วยรายใหม่	WI-PHA-03

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. เกสัชกรประจำคลินิกเอชไอวีจะเป็นคนจ่ายยาผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ทุกรายที่แพทย์สั่งเริ่มให้รับประทานยาทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน กรณีเกสัชกรคลินิกไม่อยู่ให้เกสัชกรที่ประจำจุดบริการนั้นๆเป็นผู้จ่ายยาแทน
2. สูตรยาด้านเอชไอวีที่แนะนำเป็นสูตรแรกและสูตรทางเลือก

NRTI backbone (2 ตัว)	+	ยาตัวที่ 3
แนะนำ		แนะนำ
TDF หรือTAF ร่วมกับ		DTG
3TC หรือ FTC		
หรือทางเลือก		หรือทางเลือก
ABC + 3TC		EFV หรือ RPV
AZT + 3TC		
* ควรใช้ยารวมเม็ดเป็นสิ่งสำคัญจะดีกว่าการใช้ยาแยกเม็ด (TDF+3TC+DTG = TLD) กิน 1 เม็ดวันละครั้ง		

- ยากินวันละครั้ง เวลากินยาให้ยึดความสะดวกของผู้ป่วยเป็นหลัก
- ถ้าไม่สามารถเริ่มยาด้านไวรัสตามสูตรแนะนำสูตรแรกได้ เนื่องจากมีข้อห้ามหรือทนาย TDF ไม่ได้ให้พิจารณา NRTIs ทางเลือกคือ ABC + 3TC หรือ AZT+ 3TC แทน โดยสูตรที่มี ABC นั้น ควรพิจารณาให้ในผู้ที่ยังไม่เคยเริ่มการรักษามีระดับ VL < 100,000 copies/mL
- ถ้ามีปัญหาแพ้ยาหรือผลข้างเคียงทางระบบประสาทจาก EFV ให้พิจารณายา NNRTIs ทางเลือก ได้แก่ RPV
- กรณีจะใช้ RPV ต้องมีการตรวจปริมาณ VL ก่อนเริ่มยาเสมอและถ้า VL > 100,000 copies/mL ไม่ควรใช้เนื่องจากจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดการรักษาล้มเหลว
- กรณีไม่สามารถใช้ยาในกลุ่ม NNRTIs ในสูตรยาได้ ยาตัวที่ 3 ในสูตร ให้พิจารณาใช้ยาในกลุ่ม PIs ได้แก่ LPV/r หรือ ATV/r แทน
- ถ้ามีการพิจารณาใช้ยาด้านไวรัสที่ไม่ได้อยู่ในตารางนี้ ควรปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญก่อนพิจารณาใช้เสมอ
- กรณีที่มีการใช้ยา ABC พึงระวังเสมอว่ายา ABC อาจจะทำให้เกิดปฏิกิริยาแพ้รุนแรง (hypersensitivity reaction) ได้ ควรพิจารณาส่งตรวจเลือดหาHLA-B*5701 ก่อนเริ่มการรักษาถ้าทำได้ ทั้งนี้อุบัติการณ์ HLA-B*5701 ในคนไทยต่ำ ดังนั้นอาจพิจารณาเริ่มการรักษาด้วยยา ABC โดยไม่ทำการตรวจHLA-B*5701 ก่อนเริ่มการรักษา แต่ต้องให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติในการสังเกตอาการแสดงของปฏิกิริยาแพ้ต่อ ABC ในช่วง 6 สัปดาห์แรกที่เริ่มยาได้แก่อาการต่อไปนี้อย่างน้อย 2 ข้อ (1) ไข้ (2) อ่อนเพลีย ปวดเมื่อย (3) อาการของระบบทางเดินอาหาร เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ปวดท้อง (4)อาการของระบบ

ฉบับ : กลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ทุกหน่วยบริการในโรงพยาบาลควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ	โรงพยาบาลควนเนียง
เรื่อง : การจ่ายยาต้านไวรัสเอชไอวีผู้ป่วยรายใหม่	WI-PHA-03

ทางเดินหายใจ เช่น ไอ หายใจลำบาก คออักเสบ หรือมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ผิดปกติ ได้แก่ เอนไซม์ตับผิดปกติ creatine phosphokinase เพิ่มขึ้น lymphopenia หรือมีฝ้าในภาพถ่ายรังสีทรวงอก เป็นต้น หากสงสัยว่าจะอาจแพ้ยา ให้หยุดทันที และไม่ควรให้ยาซ้ำ เพราะอาจเกิดปฏิกิริยาแพ้อย่างรุนแรง และอันตรายถึงชีวิตได้

- ห้ามใช้ ABC ในผู้ที่มีปัญหาตับแข็ง Child-Pugh Score of 7-12
- 3. ขั้นตอนการจ่ายยา
  - 2.1 การยืนยันตัวผู้ป่วย
  - 2.2 สอบถามประวัติการแพ้ยาของผู้ป่วย หากมีประวัติแพ้ยาและยังไม่ได้ระบุในใบสั่งยา ให้เขียนชื่อยาและอาการที่แพ้ไว้ในใบสั่งยา พร้อมออกบัตรแพ้ยาให้ผู้ป่วย (หากยัง ไม่มีบัตรแพ้ยา) และบันทึกข้อมูลในโปรแกรมโรงพยาบาลภายหลัง
  - 2.3 อธิบายยาที่ผู้ป่วยได้รับ พร้อมวิธีใช้ยา เวลากินยาให้ยึดความสะดวกของผู้ป่วยเป็นหลัก แจ้งอาการข้างเคียงของยาแต่ละตัวหลังรับประทาน เผื่อระวังเรื่องแพ้ยา
- 4. เน้นย้ำเรื่องให้ผู้ป่วยมาตามนัด กินยาให้ตรงเวลาและต้องกินยาด้านไวรัสต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 5. กรณีผู้ป่วยต้องได้รับยาป้องกันโรคฉวยโอกาสด้วยให้ห่างจากยาด้านไวรัส 2 สัปดาห์ เพื่อป้องกันการประเมินอาการแพ้ยา